

अवश्यं तैर्निकर्तव्यमस्माकं तत्प्रियैषिभिः । तेऽप्यस्मासु प्रयुञ्जीरन् प्रच्छन्नान् सुबह्वंशरान् । आचक्षीरंश्च नो ज्ञात्वा ततः

स्यात् सुमहद्भयं ।

अस्माभिरुषिता. सम्यग्बने मासास्त्रयोदश । परिमाणेन तान्पश्य तावतः परिवत्सरान् ।

अस्ति मासः प्रतिनिधिर्यथा प्राङ्मर्षनीषिणः । पूतिकानिव सोमस्य तथेदं क्रियतामिति ।

अथवाऽनडुहे राजन् साधवे साधुवाहिने । सौहित्यदानादेतस्मादेनसः प्रतिमुच्यते ।

तस्माच्छत्रुबधे राजन् क्रियतां निश्चयस्त्वया । चत्त्रियस्य हि सर्वस्य नान्यो धर्मोऽस्ति संयुगात् । १४१०

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि अर्जुनाभिगमनपर्वणि भीमवाक्ये पञ्चविंशोऽध्यायः ॥ ३५ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ भीमसेनवचःश्रुत्वा कुन्तोपुत्रो युधिष्ठिरः । निश्चयः पुरुषव्याघ्रः संप्रदध्या परन्तपः ।

श्रुता मे राजधर्माश्च वर्षानाञ्च विनिश्चयाः । आयत्याञ्च तदाले च यः पश्यति स पश्यति ।

धर्मस्य जानमानोऽहं गतिमग्रां सुदुर्विदां । कथं बलात् करिष्यामि मेरोरिव विर्महं ।

स मुहूर्त्तमिव ध्यात्वा विनिश्चित्येति कृत्यतां । भीमसेनमिदं वाक्यमपदान्तरमब्रवीत् ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ एवमेतन्महाबाहो यथा वदसि भारत । इदमन्यत् समाधत्स्व वाक्यं मे वाक्यकोविद । १४१५

महापापानि कर्माणि यानि केवलसाहसतः । आरभ्यन्ते भीमसेन व्यथन्ते तानि भारत ।

सुमन्त्रिते सुविक्रान्ते सुकृते सुविचारिते । सिद्ध्यन्त्यर्था महाबाहो दैवञ्चात्र प्रदक्षिणं ।

यत्तु केवलचापत्याद्वलदर्पोत्थितः स्वयं । समारब्धमिदं कार्यं मन्यसे शृणु तत्र मे ।

भूरिश्रवाः शलश्चैव जलसन्धश्च वीर्यवान् । भीमो द्रोणश्च कर्णश्च द्रोणपुत्रश्च वीर्यवान् ।

धार्तराष्ट्रा दुरोधश्च दुर्योधनपुरोगमाः । सर्वे एव कृतास्त्राश्च सततञ्चाततायिनः । १४२०

राजानः पार्थिवाश्चैव येऽस्माभिरुपतापिताः । संश्रिताः कौरवं पक्षं जातस्नेहाश्च तं प्रति ।

दुर्योधनहिते युक्ता न तथाऽस्मासु भारत । पूर्णकोषबलोपेताः प्रयतिव्यन्ति सङ्गरे ।

सर्वे कौरवसैन्यस्य सपुत्रामात्यसैनिकाः । संविभक्ता ह माचाभिर्भोगैरपि च सर्वशः ।

दुर्योधनेन ते वीरा मानिताश्च विशेषतः । प्राणांस्त्यज्यन्ति संग्रामे इति मे निश्चिता मतिः ।

समा यद्यपि भीमस्य वृत्तिरस्मासु तेषु च । द्रोणस्य च महाबाहोः कृपस्य च महात्मनः । १४२५

अवश्यं राजपिण्डसैर्निवेश्य इति मे मतिः । तस्मात्त्यज्यन्ति संग्रामे प्राणानपि सुदुस्त्वजान् ।

सर्वे दिव्यास्त्रविदांसः सर्वे धर्मपरायणाः । अजेयाश्चेति मे बुद्धिरपि देवैः सवासवैः ।

अमर्षी नित्यसंरब्धस्तत्र कर्णो महारथः । सर्वास्त्रविदनाष्ट्रयो ह्यभेद्यकवचावृतः ।

अनिर्जित्यरणे सर्वानेतान् पुरुषसत्तमान् । अशक्यो ह्यसहायेन हन्तुं दुर्योधनस्त्वया ।

न निद्रामधिगच्छामि चिन्तयानो वृकोदर । अति सर्वान् धनुर्ग्राहान् सूतपुत्रस्य लाघवं । १४३०

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एतद्वचनमाज्ञाय भीमसेनोऽत्यमर्षणः । बभूव विमनास्त्रस्तो नचैवोवाच किञ्चन ।

तथोः संवदतोरेवं तदा पाण्डवयोर्द्वयोः । आजगाम महायोगी व्यासः सत्यवतीसुतः ।

सोऽभिगम्य यथान्यायं पाण्डवैः प्रतिपूजितः । युधिष्ठिरमिदं वाक्यमुवाच वदताम्बरः ।